

18 ta' Gunju, 1960

Imhalef:—

Onor. Dr. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija

versus

Emmanuel Xuereb

Traffiku — Char-a-Banc — Lbies tad-driver — Uniformi
— Art. 70(1) tal-Kap. 13 — Reg. 105 u 132
tal-G.N. 24 tal-1948.

Ir-Regolamenti tat-Traffiku jiddisponu illi d-driver, il-konduttur u t-"ticket inspectors" tal-buses ghandhom ikunu lebsin uniformi tal-ghamla u kulur li jkunu approvati mill-Kummissarju tal-Pulizija. Dan ma jfisserx illi dik l-uniformi ghandha tiġi approvata mill-Kummissarju b'xi provvediment legiſlattiv, ċjoè b'xi liġi jew anke sempliċi regolament; basta li lill-interessati tiġi debitament komunikata ċ-ċirkustanza li l-Kummissarju tal-Pulizija approva uniformi tat-tali zorta u tat-tali kulur. Għaldaqstant, jekk driver jiġi mħarrek għax ma kienx libes uniformi approvata mill-Kummissarju tal-Pulizija, ma jistgħax jeċċepixxi b'suċċess illi l-Kummissarju ma hareġ ebda liġi jew regolament ta' approvazzjoni ta' ċerta uniformi, jekk fil-fatt dik l-approvazzjoni tkun saret; imma ma għandux jiġi kundannat jekk ma ssirx il-prova li din l-approvazzjoni ġiet lilu komunikata debitament.

Imma mbgħad hemm il-Liġijiet tal-Pulizija, li jiddisponu illi d-

artver ta' vejikolu ntiż għall-trasport tan-nies għandu jkun liebes deċentement għas-sodisfazzjoni tal-Kummissarju tal-Pulizija. U l-applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni lanqas ttrikkjedli illi l-Kummissarju tal-Pulizija jkun iddikjara minn qabel kif u meta driver jitqies li hu "decently dressed". Hu faċli li driver jilbes kif wieħed għandu jistenna li ordinarjament ikun liebes driver, u kif komunement jilbsu drivers oħra bla ma jigu azzjonati mill-Pulizija.

Dwar daqshekk il-liġi taqti lill-Kummissarju tal-Pulizija "executive discretion", u l-Qorti għandha tara biss, fil-każijiet partikulari li jigu quddiemha, jekk dik id-diskrezzjoni giet eżercitata skond il-liġi, bil-formalitajiet debiti, u b'mod li jkun "fair and honest". Soddisfatti dawn ir-rekwiżiti, is-sindakabbiltà eżercibbil mit-tribunali tispiċċa.

Il-Qorti:— Rat l-imputazzjoni tal-Pulizija quddiem il-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta kontra Emmanuel Xuereb talli l-Hamrun, fit-22 ta' Frar 1960, f'xi s-7.05 p.m., waqt li kien jaħdem ta' driver fix-char-a-banc 1293, ma kienx liebes sewwa;

Omissis;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tad-29 ta' April 1960, li biha laqgħet l-eċċezzjoni tal-imputat, iddikjaratu mhux hati, u orduat li jiġi liberat. Dik il-Qorti kkunsidrat;

Illi l-imputat bl-ebda mod ma jikkontesta l-fatti kif riżultati mill-imsemmija provi, u ċjoè li huwa kien liebes qmis ta' kulur ikħal iċċekkjata, b'ingravata sewda mniżżla l-isfel, u billi l-qmis kienet miftuħa kienet tħalli jidher il-flokk ta' taħt;

Illi l-imputazzjoni hija bażata fuq ir-regolament 132 ta' Government Notice No. 24 tal-1948, li jgħid hekk:— "The driver and conductor of a motor omnibus and ticket inspectors, shall wear a uniform of a pattern and colour to be approved by the Commissioner of Police. Such uniform shall always be properly worn when on duty with the motor omnibus, and shall be kept constantly clean and in a good state of repair";

Analizzat dan ir-regolament, huwa evidenti li l-pre-supposti essenzjali tal-kontravvenzjoni minnu prospettata huma (1) il-kwalifika fl-imputat ta' driver, jew ta' conductor, jew ta' "ticket inspector", (2) l-ilbies ta' uniformi waqt li jkun jahdem bhala tali, (3) u li din l-uniformi tkun "of a pattern and colour to be approved by the Commissioner of Police";

Illi, fi kliem iehor, il-legislatur ikkonceda lill-Kummissarju tal-Pulizija l-fakolta li jaghzel hu nnifsu uniformi ghad-diversi persuni fuq imsemmija, ta' forma u ta' lewn li jigu minnu stabbiliti;

Illi, "ex concessis", il-Kummissarju tal-Pulizija ma ezeretitax dan id-dritt lilu moghti mil-ligi, u sal-lum ommetta li jiddikjara per mezz ta' xi att ta' indoli legislattiva l-ilbies li huwa jrid li jilbsu d-drivers; u jinghad "drivers", peress li ghall-finijiet ta' din il-kawza hija din ix-xorta ta' persuni biss li jinteressawna, billi l-imputat, kif jinghad fic-citazzjoni, huwa driver";

Illi kwindi, biex driver ikun jista' jinstab hati bhala kontravventur ghall-imsemmi regolament, irid jigi lilu preventivament impost l-obligu li jilbes dik l-uniformi; u huwa ovvju li dan l-obligu jista' jitwieled biss meta huwa jkun jaf liema hija dik l-uniformi. Kull konkluzjoni diversa tikkostitwixxi vjolazzjoni tal-principju fundamentali "nulum crimen sine lege", li jfisser li "there must be no crime except in accordance with fixed, predetermined law";

Il-Qorti Kriminali (sedi Appell), fis-sentenza tal-14 ta' Marzu 1959, "Il-Pulizija vs. Capt. Joseph E. Agius", qalet hekk:— "Normalment ma hemmx diffikulta li, jekk il-lingwagg tal-ligi jippermetti, allura jigu komprizi fiha anki hwejjeg li ma kienux "in esse" meta saret l-istess ligi. S'intendi, fil-każ tal-ligijiet penali, hija dejjem ta' mportanza fundamentali l-massima "nulum crimen sine lege"; u ghalhekk l-interpreti tal-ligi ma ghandux jissupplixxi ghad-difett fid-dicitura tal-ligi, jew jisforza t-test taghha, jew ma jaghtix il-beneficcju tad-dubju fejn hemm ambigwita; imma meta ma jirrikorrux dawn l-ostakoli, "et similia",

allura, "in linea ta' massima", il-ligi antika tista' tikkomprendi hwejjeg oħra li jaqghu "within the mischief which the statute intended to cure". Il-bran riportat jispjega l-portata tal-interpretazzjonijiet tal-ligi penali, li, kif huwa magħruf, ma tammettix dik estensiva. Fil-każ prezenti, ma hemmx lok ta' applikazzjoni tal-prinċipji enunċjati f'dik is-sentenza, għax hawn si tratta mhux ta' difett, jew oskurità, jew ambigwità, imma sempliċement ta' mankanza ta' rekwiżit indispensabbli li l-istess ligi tippostula biex jiġi ntegrat r-reat;

Kif fuq espost, il-ligi timponi lid-driver li, waqt li jkun jattendi għax-xogħol tiegħu, huwa għandu jilbes uniformi approvata mill-Kummissarju tal-Pulizija, għax altrimenti huwa jiġi jikkommetti nfrazzjoni tar-regolamenti tat-traffiku. Issa, kif jista' wiehed jiġi kunsidrat li kiser il-ligi għax ma libsex uniformi, jekk lanqas biss ma gie stabblit mill-awtorità kompetenti liema hija dik l-uniformi?

Illi l-istess riflessjonijiet jistgħu jiġu ripetuti jekk l-imputazzjoni dedotta tiġi nkwadrata fir-regolament 105 tal-Government Notice No. 24 tal-1948, jew fl-art. 70(1) tal-Kap. 13, peress li tant f'waħda kemm fl-oħra minn dawn id-dispożizzjonijiet jingħad li d-driver għandu jkun 'iebes sewwa "to the satisfaction of the Commissioner of Police", u kwindi hija kondizzjoni "sine qua non" li dak l-uffiċjal jiddikjara kif u meta d-driver jitqies minnu "properly" jew "decently dressed";

Illi għaldaqstant, in vista tal-ommissjoni da parti tal-Kummissarju tal-Pulizija, kif fuq aħjar spjegata, l-imputazzjoni tirriżulta destitwita minn kull fondament legali;

Rat ir-rikors li bih l-Attorney General talab li s-sentenza fuq imsemmija tiġi revokata, u li l-imputat jiġi misjub hati u kundannat għall-piena xierqa;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat;

Ir-regolament 105 tan-Notif. tal-Gvern 24/1948 jirrigwarda drivers ta' motor cars. liċenzjati għall-kiri, mentri l-każ prezenti hu ta' driver ta' char-a-banc;

In kwantu għar-reg. 132 citat "verbatim" fis-sentenza appellata, din il-Qorti, bir-rispett kollu għall-ewwel waha, ma jidhrilhiex illi l-lokuzzjoni tiegħu hi tali li l-uniformi fih imsemmija għandha tiġi approvata mill-Kummissarju tal-Pulizija "bi provvedimenti legislativi", ċjoè jew tiġi jew sempliċi regolament; basta illi lill-interessati tiġi debitament komunikata ċ-ċirkostanza li l-Kummissarju tal-Pulizija approva uniformi tat-tali xorta u tat-tali kulur. Issa, f'din is-sedi tal-appell gie pruvat li l-Kummissarju tal-Pulizija approva ċertu tip ta' uniformi, u li din l-approvazzjoni tiegħu giet komunikata lir-"route managers", li huma bis-saħħa tal-G.N. 743 tal-1948 kunsidrati bħala parti tat-"Traffic Department" tal-Pulizija. Però, ma gie pruvat illi dawn ir-"route managers" hadu passi sabiex jikkommunikaw, u li effettivament ikkommunikaw, din id-deċiżjoni tal-Kummissarju tal-Pulizija lid-drivers. Il-Qorti mhix qegħdha teskludi li din id-deċiżjoni setgħet giet komunikata mir-"route managers" lid-drivers tal-buses, imma fil-proċess ma hemm ebda "adminiculum probationis" dwar daqshekk; u bħala prova ġdida, speċjalment fuq appell tal-Prosekuzzjoni kontra l-assolutorja tal-imputat, din il-Qorti mhix inklinata li tippermettiha. Divers kien il-każ taxxhieda ta' Ispettur Rizzo Bamber f'din is-sedi, għaliex dik ma kienetx, kif erroneament issottomettiet id-difiza, prova ġdida. iżda biss kjarifikazzjoni tad-dikjarazzjoni magħmula mill-Ispettur Rizzo Bamber;

Jibqa', għalhekk, l-art. 70(1) tal-Kap. 13. Dan jgħid hekk:— "Where the vehicle is intended for the conveyance of persons, the driver shall be decently dressed to the satisfaction of the Commissioner of Police";

L-Ewwel Qorti rriteniet dan l-artikolu bħala mhux applikabbli, għaliex fil-fehma tagħha jehtieg, anki fil-każ ta' dan ir-regolament, li l-Kummissarju jkun iddikjara minn qabel, "per modum regulae", kif u meta d-driver jitgħies "decently dressed". Din il-Qorti tosserva, però, illi l-

lokuzzjoni ta' dan l-artikolu hija diversa "toto caelo" minn dik tar-regolament 132; għaliex dak ir-regolament kien isemmi "a uniform of a pattern and colour to be approved by the Commissioner of Police", ójoè uniformi speçifika, u kien għalhekk logiku li l-Kummissarju jindika preventivament x'kellha tkun din l-uniformi, ta' liema "pattern" u ta' liema kulur; għaliex wiehed ma seta' gatt jippretendi li driver, li jikkonfezzjona uniformi, jindovina liema "pattern" u liema kulur ikun sejjer jagħzel il-Kummissarju tal-Pulizija, u mbgħad jirriżika li l-ispiza u l-għażla tiegħu tkun għal ta' xejn minhabba d-diżapprovazzjoni tal-Kummissarju tal-Pulizija. Għall-kuntrarju, l-art. 70 fuq imsemmi jgħid biss "decently dressed to the satisfaction of the Commissioner of Police, mingħajr ma jispeçifika ebda uniformi partikulari. Hu façli li driver jilbes kif wiehed għandu jistenna li ordinarjament ikun liebes driver, u kif komunement jilsbu drivers oħra bla ma jiġu azzjonati mill-Pulizija;

L-art. 70 fuq citat ikkonçeda "executive discretion" lill-Kummissarju tal-Pulizija, u l-Qorti tista' biss tara, fil-każijiet partikulari li jiġu quddiemha taht l-art. 70, jekk dik id-diskrezzjoni partikulari gietx eżerçitata (1) skond il-liġi, (2) bil-formalitajiet debiti, (3) u bil-mod li jkun "fair and honest". Soddisfatti dawn ir-rekwiżiti, is-sindakabblià eżerçibbli mit-tribunal tispicça, (ara Kollez. Vol. XXXII-II-317). Issa, f'dan il-każ, l-art. 70 jagħti dan il-poter lill-Kummissarju. Inoltre, bil-fatt li hu spikka citazzjoni kontra l-imputat il-Kummissarju segwa l-proçedura meħtieġa. Finalment, il-mod kif kien liebes l-imputat ma hux çertament tali li jirrendi mhux "fair" jew mhux "honest" l-eżerçizzju ta' dik l-"executive discretion", li għalhekk għandha titqies eżerçitata "rite et recte";

Stante d-diversa nterpretazzjoni li din il-Qorti tat lill-art. 70 fuq citat, is-sentenza hi appellabli mill-parti tal-Prosekuzzjoni. U l-appell, kif ingħad, hu, fil-fatt u fil-meritu, fondat;

Għalhekk tiddeçidi billi tilqa' l-appell tal-Attorney General, tirrevoka s-sentenza appellata, tiddikjara lill-

imputat hati tal-kontravvenzjoni lilu addebitata, u wara li rat l-art. 70(1), 313, 314, u 316 tal-Kap. 13, tikkundanna lill-imputat għall-ammenda ta' ghaxar xelini (10s.).
